

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 34P/2/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119200046
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Šimková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2021:3119200046.10

Uznesenie

Okresný súd Trenčín vo veci starostlivosti súdu o maloletú E. G., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpenú kolíznym a procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F., dieťa rodičov : matky G.. C. G., rod. G., štátnej občianky E. republiky, trvale bytom F., t. č. bytom F., U. 8, t.č. bytom F., K. X a otca neurčeného, za účasti starej matky dieťaťa W. G., rod. I., štátnej občianky E. republiky, trvale bytom G. R. XXXX/XX, F., ako navrhovateľky o náhradnú osobnú starostlivosť, v konaní o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. U. sa neodkladné opatrenie :

Matka je oprávnená stýkať sa s maloletou E. v každom týždni od stredy od 15.00 hod. do štvrtka do 08.00 hod. a od piatka od 15.00 hod. do najbližšieho pondelka do 08.00 hod., pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak.

Stará matka W. G. je povinná dieťa na styk s matkou riadne pripraviť. Matka si v stanovenom čase dieťa vyzdvihne v školské dni dieťaťa v priestoroch školského/predškolského zariadenia dieťaťa a odovzdá dieťa do školského/predškolského zariadenia dieťaťa, v ostatné dni si matka vyzdvihne a odovzdá dieťa starej matke v mieste bydliska starej matky, pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak.

II. Toto neodkladné opatrenia mení neodkladné opatrenie nariadené uznesením Krajského súdu v F. zo dňa XX.X.XXXX č.k.XCoP/XX/XXXX-XXX a trvá najneskôr do právoplatného skončenia konania vo veci samej o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

odôvodnenie:

1. Návrhom na začatie konania i návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa X.X.XXXX sa stará matka dieťaťa domáhala zverenia maloletej E. do jej náhradnej osobnej starostlivosti z dôvodu, že matka maloletej bola hospitalizovaná na Psychiatrickej klinike vo W. nemocnici v F., a že pred hospitalizáciou matka zanedbávala výchovu maloletej a nestarala sa o jej vývoj, že maloletá nemala vypestovaný denný režim, že matka bývala s maloletou u nej a na domácnosť neprispievala a naopak mala prehnané požiadavky voči nej a situácia dospela do štádia, kedy ona bola nútená kontaktovať RZP a za asistencie polície matku zveriť do rúk odborníkov, nakoľko bol ohrozený život maloletej a ona mala obavy o život a zdravý vývoj maloletej.

2. Uznesením Okresného súdu F. zo dňa 29.1.2019 č.k. XXP/X/XXXX-XX v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v F. zo dňa 16.5.2019 č.k.5CoP/21/2019-112, právoplatným dňa 24.5.2019, bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá E. ponechaná v náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky/starej matky W. G. a matke bolo nariadené platiť na výživu maloletej minimálne zákonné výživné na účet S. F.. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia boli vážne pochybnosti o schopnosti matky riadne sa starať o maloletú, kedy si matka pravdepodobne pod vplyvom duševnej poruchy nevedomovala zodpovednosť za starostlivosť o dcéru a okrem toho pod vplyvom

tejto poruchy vytvárala nebezpečné situácie pre dcéru. Ohľadom matky maloletej bolo tunajším súdom vedené aj konanie o prípustnosti prevzatia matky do zdravotníckeho zariadenia (sp.zn. XXPu/XX/XXXX).

3. Matka dieťaťa nesúhlasila s nariadeným neodkladným opatrením a návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 3.6.2019 sa domáhala aspoň úpravy jej styku s maloletou, nakoľko jej matka (stará matka dieťaťa) jej znemožňovala stretávať sa s dcérou a žiadala upraviť jej styk s maloletou každý pondelok, utorok, stredu v čase od 08.00 hod. do 17.00 hod. a každý štvrtok, piatok, sobotu a nedeľu v čase od 14.00 hod. do 18.00 hod. Stará matka nesúhlasila s úpravou styku na každý deň a súhlasila s úpravou styku matky s maloletou 2x do týždňa. Neprávoplatným Uznesením Okresného súdu F. zo dňa XX.X.XXXX č.k.XXP/X/XXXX-XXX bolo nariadené neodkladné opatrenie, v zmysle ktorého bola matka oprávnená stykať sa s maloletou v každom týždni v pondelok, v stredu a v sobotu v čase od XX.XX hod. do 18.00 hod., za prítomnosti starej matky dieťaťa, so začiatkom styku pri OC C.. Voči uvedenému uzneseniu podala matka i stará matka odvolanie. Matka chcela styk rozšíriť na celý deň aspoň 2x do týždňa a 3. deň na 5 hodín a stará matka chcela styk zúžiť. Odvolacím súdom bol uvedený neprávoplatne upravený styk matky s maloletou zúžený tak, že Uznesením L. súdu v F. zo dňa XX.X.XXXX č.k.XCoP/XX/XXXX-XXX bolo napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenené a bol upravený styk matky s maloletou len každú sobotu od 15.30 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti starej matky, so začiatkom styku pri OC Južanka.

4. Na pojednávaní dňa 21.2.2020 stará matka dieťaťa trvala na svojom návrhu o zverenie maloletej E. do jej náhradnej osobnej starostlivosti, čo odôvodňovala tým, že matka by sa nedokázala postarať o maloletú, neprejavuje skutočný záujem a iniciatívu, a že hoci si našla nejakú prácu, má stále problémy s bývaním. Stará matka poukazovala na to, že matka chcela pre dcéru len to najdrahšie, do domácnosti neprispievala, lebo nemala dostatok financií, do 2 rokov dávala maloletej len materské mlieko, celé dni ju len kojila, a preto bola nedostatočne kŕmená a maloletá bola veľmi drobná, malá a chudá. Nakupovala maloletej nepotrebné veci, hračky, oblečenie, matka maloletej vždy nosila veľa hračiek, aj zbytočných, v minulosti ju vodievala do rôznych krúžkov, kupuje jej len značkové oblečenie a ostatným pohŕda. Uviedla, že matka sa nedostatočne starala o hygienu, kúpanie dieťaťa bolo zriedkavé a intervaly prebaľovania neúmerne dlhé. Uviedla, že matka zanedbávala zdravotnú starostlivosť o maloletú, že maloletá mala problém s očami, glaukóm. Mala viacero operácií a mala chodiť na vyšetrenia do R., avšak tam matka s maloletou nešla. Na otázku súdu však stará matka potvrdila, že predtým na všetky tie operácie s maloletou chodievala matka, ktorá s ňou bývala aj hospitalizovaná a chodievala s ňou aj na všetky tomu predchádzajúce vyšetrenia, ktorých vyšetrení v narkóze podľa udania matky mohlo byť aj 20 - 30. Za najzávažnejší stará matka označila incident, kedy po Vianociach 2018 medzi nimi nastala hádka, matka sa vyhrážala, že chce odísť do Anglicka, matka dieťaťa dostala amok zlosti, nenávisť, padli i facky, otvorila okno a s maloletou tam stála v náručí pred oknom, vtedy prišiel navrhovateľkin priateľ, oni zavolali políciu a matka bola odvezená na psychiatriu, kde mali zistiť jej ťažkú paranoju. Po návrate z nemocnice bola matka chvíľu pokojná, potom opäť na internete nakupovala zbytočnosti, všetko jej vadilo, s ničím nepomohla a nedostatočne sa starala o maloletú. Povedala jej, že pôjde do K. a za takých okolností stará matka podala návrh. Poukázala na to, že matka dieťaťa sa neustále vyhovára na svoj zdravotný stav, že je mrzákom, že iní dostávajú lepšiu prácu a pod. a nevie, ako s takým prístupom by mala byť príkladom pre dieťa a vychovávať ho. Uviedla, že odkedy je maloletá u nej, vyvíja sa dobre, je spokojná, má pravidelný režim a ona ju každé ráno vodí do jasí a poobede o 16.00 hod. ju vyzdvihuje. Stará matka dieťaťa uviedla, že pri ich terajších stretnutiach s matkou dieťaťa, sú tieto stretnutia napäté, matka jej vyčíta, že jej ukradla dcéru. Stará matka má za to, že matka dieťaťa všetko zveličuje, vraj chce dať maloletej operovať nožičky, pretože ona sama trpí tým, že je nízkeho vzrastu a myslí si, že operáciami by všetko napravila, stále o sebe hovorí, že je mrzák, pričom nízky vzrast majú v génoch, pritom je ale v podstate zdravá, preto nevie, akým by matka bola príkladom pre dcéru.

5. Matka maloletej na pojednávaní nesúhlasila s návrhom starej matky na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky dieťaťa a žiadala jej návrh zamietnuť. Poukázala na to, že je síce pravdou, že častejšie mení zamestnania, ale nie je to z jej viny a tiež mení aj ubytovania, ale tiež nie zo subjektívnych dôvodov a snaží sa vyvíjať maximálne úsilie pre zabezpečenie ubytovania. Matka popierala tvrdenia starej matky. Uviedla, že po 3 mesiacoch po narodení maloletej jej bol zistený glaukóm a nasledovali opakované operácie a maloletá do svojich 2 rokov absolvovala spolu 12 operácií, tomu predchádzajúcich 20 - 30 vyšetrení a v súvislosti s tým bol nastavený aj celý jej režim, preto poriadne nejedla, a preto ju ona kojila, bola upätá na materské mlieko. Matka uviedla, že na tie operácie s maloletou chodievala ona, ležala s ňou v nemocnici, všetko konzultovala s laktačnou poradkyňou,

všetko robila pre dcérku, jej kupovala všetky veci, sebe nič. Kojila ju podľa odporučení aj každé 2 hodiny, podporovali ju v tom aj laktačná poradkyňa aj lekárka. Maloletá sa vyvíjala primerane, ale kvôli sérii tých operácií a glaukómu mala potom problém s príjmom potravy a ona robila, čo bolo v jej silách. Kojila ju a kupovala jej kvalitné potraviny s nutričnou hodnotou, keďže toho veľa nezjedla. Bola s ňou na konzultáciách aj v R. a maloletá mala aj preto laserovú operáciu, čo bolo menej náročné. Teda ona sa starala o jej zdravotný stav, len jedenkrát nebola na tom vyšetrení, resp. sa tá kontrola odložila, bol dohodnutý náhradný termín, ale nešlo o nič vážne, len stará matka to potom prekrútila a zveličila. Matka ďalej uviedla, že pokiaľ ide o jej nožičky, maloletá má ploché nohy a viacero zdravotných ťažkostí, sticklerov syndróm a ona sa snaží, aby mala v budúcnosti najlepšie spoločenské uplatnenie a žila seabvedomo, pretože ona bola vychovávaná akoby v ružovom svete, že je zdravá, ale potom dodatočne pri uplatňovaní zistila, že to nie je úplne tak. Vtedy išla s dcérou na vyšetrenie do Rakúska na konzultácie k fyzioterapeutovi, teda nie kvôli nejakej operácii. Povedal, že to treba sledovať a o rok, aby prišla opäť. Preto dcére kupovala len špeciálnu obuv. Ona sa vždy snažila pre dcéru len to najlepšie. Na krúžky s ňou chodievala, lebo maloletá bola po tých operáciách na ňu upätá a prostredníctvom krúžkov a v kontakte s deťmi, aby sa postupne od nej odľučovala, a aby prechod do materskej školy bol plynulý. Matka uviedla, že maloletá mávala režim, spávala aj poobede v kočíku. Ona maloletej kupovala stravu drahú a nadštandardnú, aby mala nutričné hodnoty, ale stará matka to všetko zatracuje. Istý čas vtedy robila aj víkendy. Po tých udalostiach po Vianociach ju potom stará matka dieťaťa vyhodila z domu a maloletá tak bola radikálne odhrnutá od matky, čo nebolo dobré a teraz ju už neberie ako matku, ale len ako kamarátku, pričom vzťah matky a dieťaťa je veľmi dôležitý. K tomu incidentu, (kvôli ktorému stará matka privolala RZP a podala návrh) matka uviedla, že stará matka bola vtedy agresívna, lebo ju nahnevalo, že ona vtedy išla s dcérou na to vyšetrenie k odborníkovi do Viedne bez jej súhlasu, lebo oni sú proti. Vtedy po návrate ju stará matka dieťaťa začala fackať, hodila okuliare, zavolali policajtov, chcela, aby odovzdala kľúče. Potom prišiel priateľ starej matky, malú od nej odtrhol, ju zvalil na posteľ a bola odvezená do nemocnice a ona ani nevie prečo a až potom sa dozvedela, že vraj chcela spáchať samovraždu, čo však nebola pravda, o to sa ona nepokúšala. Dávali jej lieky, čo ona odmieta. Odtrhli od nej dcéru, vyhodili ju z domu aj bez mobilu. Potom ona rôzne pracovala, striedala viaceré práce, ale vždy si hľadala prácu. Matka žiadala dcéru do svojej starostlivosti, uvádzala, že sa vie o dcéru postarať. Poukázala na to, že v minulosti maloletá absolvovala veľa operácií, preto vtedy horšie jedla a bola nervóznejšia; teraz už nemá toľko operácií, preto je prirodzené, že lepšie napreduje a vývoj má primeraný veku. Po vyhodení z domu od starej matky bývala najprv na ubytovni v Trenčíne, potom u krstného, potom nejaký čas v krízovom centre v D. R., potom u priateľa vo E., u ktorého bývala v čase pojednávania a pracovala v 3-zmennej prevádzke so zárobkom 610,-Eur mesačne netto. Ohľadom jej vyšetrenia vtedy v nemocnici na psychiatrickom oddelení matka uviedla, že jej robili nejaké testy, nedalo sa im nič potvrdiť ani vyvrátiť, poukázali na nejakú paranoju, ale s tým, že je to v norme, nič hraničné, a že každý má nejaké vlastnosti, pričom nie je vylúčené, že to bolo tou situáciou, kedy jej zobrali dieťa. Dávali jej tam nejaké lieky, ktoré nechcela užívať, pretože ona žiadnu samovraždu spáchať nechcela a lieky teda nepotrebovala. Matka poukázala na to, že pri tých terajších stretnutiach s maloletou pociťuje, že tá väzba maloletej ku nej sa oslabila. Kedysi bola dcéra na ňu naviazaná, plakala, keď odchádzala a medzičasom sa väzba oslabila. Teraz už maloletá za ňou neplače, už ju neberie ako matku, ale skôr ako kamarátku. Ona nesúhlasí s jej terajším stravovaním u starej matky, chce sa o dcéru starať alebo aspoň sa s ňou častejšie stretávať, pretože to stretnutie 1x do týždňa je veľmi málo a spôsobuje to odcudzovanie.

6. V záujme maloletého dieťaťa a pre dôvody, pre ktoré bola matka dieťaťa hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení, a pre ktoré aj bolo nariadené neodkladné opatrenie o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria pre posúdenie psychického stavu matky a starej matky dieťaťa.

7. Podaním zo dňa 4.1.2021 matka dieťaťa žiadala o zverenie maloletej E. do jej osobnej starostlivosti, pričom poukázala na to, že pre ňu neplatia Ústavou garantované základné ľudské práva, medzi ktoré patrí napr. právo na dieťa, pretože peniaze sú pred záujmom dieťaťa, pričom záujem dieťaťa by mal byť prvoradý, ale opak je pravdou a poukázala na to, že 3 roky vychováva jej dcéru iná osoba. Poukázala na násilím odobraté dieťa pod vymyslenou zámienkou a snahu urobiť z nej blázna a bezdomovca. Poukázala na nedostatočnú pomoc od ÚPSVaR. Uviedla, že teraz má byť aj práca a naďalej nemôže byť s dcérou, mať ju pri sebe, zobrať ju na výlet, vychovávať ju, lebo zavolá policajtov. Stále na nej hľadajú chyby. Uviedla o sebe, že je mrzák (nízky vzrast a pod.), nemá peniaze, má invaliditu, a preto

má sťažené pracovné uplatnenie. Matka žiadala zveriť dcéru do jej osobnej starostlivosti. Uviedla, že ani raz ju nemala na víkend, ani deň sama, určené súdom mala len raz do týždňa a väzba je narušená, dcéra zmanipulovaná. Ona nesúhlasí s jej výchovou u starej matky, že má zlé výchovné návyky, stále pije z fľaše, kupujú jej sladkosti, maloletú učia, že matka je neschopná. Podaním zo dňa 15.1.2021 matka doplnila, že k 31.1.2021 má výpoveď. A čo sa týka stretávania s jej dcérou, dňom doručenia zo súdu jej stará matka dieťaťa písala výhražné sms a zakazuje jej styk s dcérou a jej vlastná matka a súd ju šikanuje za jej názor a starej matke ide o peňažný záujem. Ďalším podaním zo dňa 17.2.2021 matka žiadala, aby ju stará matka informovala o jej dcére, nakoľko má úmyselne zablokovaný mobil, odmieta ju informovať, nedodržiava čas a všetko, čo ona napíše, je zamietnuté. Ďalším podaním zo dňa 22.2.2021 matka žiadala o zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti, ktorá jej bola bezdôvodne odobratá. Dovtedy žiada aspoň o stretávanie s dcérou v sobotu a v nedeľu celé dni v týždni striedať raz celé poobedia od 15.00 hod. do 20.00 hod. a druhý týždeň celé doobedia od 06.00 hod. do 14.00 hod. Uviedla, že pracuje v E. M. E. a má aj prísľub práce do výroby ako operátor. Žiadala aj o odškodnenia za krivé obvinenia a pod.

8. Dňa 8.1.2021 bol súdu doručený znalecký posudok č.291/2020 vypracovaný znalcom G.. E. L., znalcom z odboru Q., odvetvie D.. Zo záveru uvedeného znaleckého posudku zo dňa 31.12.2020 vyplynulo, že matka diY.

9. Zo záveru psychologickkej správy klinického psychológa D.. et G.. K. R. zo dňa XX.X.XXXX (č.l.334) vyplynulo, že u matky dieťaťa sú prítomné ukazovatele extravertnej osobnosti s preferovaným extratenzívnym a vyháňavým štýlom, ktorá sa však adekvátne vyrovnáva s bežnou záťažou. Úspešnejšia je v jasne a jednoducho štrukturovaných situáciách, v ktorých je schopná podať adekvátny výkon. Osobnostná zložka suponuje zlyhávanie v zložitejších sociálnych situáciách, alebo v situáciách intenzívneho, prolongovaného alebo neočakávaného stresu, ktoré kladú zvýšené nároky na adaptáciu. Nepreukázali sa depresívne ani suicidálne tendencie. Odporúčané bolo, že vhodná je individuálna psychoterapeutická intervencia zameraná na management stresovej záťaže, zvyšovanie frustračnej tolerancie a podporu pozitívneho sebahodnotenia. Vhodné je zväžiť pracovné uplatnenie pacientky vzhľadom k jej VŠ vzdelaniu. Z hľadiska psychopatológie osobnosti nevidí dôvod na odobratie dieťaťa zo starostlivosti matky. Vzhľadom k prerušenej väzbe navrhuje postupný opätovný kontakt s preberaním rodičovských kompetencií, event. PST supervíziu.

10. Dňa 31.7.2020 matka predložila súdu Nájomnú zmluvu zo dňa 25.6.2020 uzavretú medzi prenajímateľom a nájomcami R. a matkou dieťaťa, predmetom ktorej je prenájom zariadeného 1-izbového bytu na adrese Armádna 776/2, Trenčín.

11. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 8.3.2021 (č.l.421) vyplynulo, že dňa 22.2.2021 bolo vykonané šetrenie pomerov u matky na vyššie uvedenej adrese AA.. Matka im uviedla, že podania na súd podala, nakoľko sa s dcérou stretáva veľmi málo, stará matka odmieta dávať maloletú E. k nej a aj keď navštívia jej domácnosť, tak stará matka je vždy prítomná. Matka chce, aby dieťa bolo zverené jej, nakoľko dieťa má byť pri matke. Matka tiež uviedla, že so svojou matkou (starou matkou dieťaťa) nevychádza dobre, udala, že stará matka vstúpuje maloletej, že ona ako matka je neschopná. Zo správy ďalej vyplynulo, že nájomná zmluva je uzavretá od 24.6.2020 na jeden rok, v 08/2020 sa matka rozišla s bývalým partnerom, ktorý bol tiež uvedený ako nájomca a v domácnosti žije matka dieťaťa sama. Poberá invalidný dôchodok v sume 205,-Eur mesačne a má dohodnutú prácu ako oD.zny opatrovník v závere správy uviedol, že matka dieťaťa má aktuálne vytvorené vhodné bytové podmienky. Matka však nemá dlhodobu vytvorenú vhodné zázemie pre výchovu mal. dieťaťa, neustále mení bytové pomery, partnerov a prácu. Dňa 2.3.2021 bol uskutočnený pohovor s matkou dieťaťa a starou matkou dieťaťa, pričom sa obe strany dohodli, že maloletá E. bude s matkou bez prítomnosti starej matky každý piatok a to tak, že matka si prevezme maloleté dieťa v školskom zariadení a dieťa odovzdá v pondelok do školského zariadenia.

12. Zo správy starej matky dieťaťa zo dňa 25.3.2021 vyplynulo, že s kolíznou opatrovníčkou sa dohodli, že matka si bude brávať dcéru k sebe častejšie, než bolo stanovené súdom. Prvý víkend 5.-7.3.2021 prebehol relatívne kľudne, v sobotu 6.3. sa maloletá pýtala na návštevu k babke, ktorú absolvovali a bez problémov išli naspäť k matke. 7.3. ona išla za nimi, večer zostala E. u matky a na druhý deň sa vrátila v poriadku. Matka si ju zobrala aj v stredu 10.3. na jeden deň. Ďalší víkend 12.-14.3. 2021 prebehol dobre až do nedele, kedy jej matka maloletú priviezla večer, lebo maloletá plakala za babkou. V stredu 17.3.2021 bola maloletá s matkou celý deň bez problémov. Problémy nastali vo štvrtok 18.3.2021, keď

E. odmietla ísť na druhý deň k matke. Keď potom E. s matkou odmietla ísť, začala sa správať vulgárne, tak ju ona požiadala, aby opustila byt. Stará matka navrhovala, aby maloletá zostala naďalej v jej opatere s tým, že matka si ju môže zobrať hocikedy, nie však proti vôli maloletej. Stará matka má za to, že matka nie je plnohodnotne schopná starať sa o maloletú a myslí si, že matka dieťaťa potrebuje odbornú pomoc.

13. Podľa § 2 ods.1 a 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

14. Podľa 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

15. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

16. Podľa § 324 ods.1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

17. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

18. Podľa § 360 ods.1 z.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

19. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

20. Podľa Čl. 41 ods. 4 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona. Rodičia, ktorí sa starajú o deti, majú právo na pomoc štátu.

21. Podľa Čl. 3 Zákona o rodine č.36/2005 Z.z., rodičovstvo je spoločnosťou mimoriadne uznávaným poslaním ženy a muža. Spoločnosť uznáva, že pre všestranný a harmonický vývin dieťaťa je najvhodnejšie stabilné prostredie rodiny tvorenej otcom a matkou dieťaťa. Spoločnosť poskytuje rodičovstvu nielen svoju ochranu, ale aj potrebnú starostlivosť, najmä hmotnou podporou rodičov a pomocou pri výkone rodičovských práv a povinností.

22. Podľa § 28 ods.1, 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

23. Podľa § 44 ods.1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z., náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

24. Podľa § 44 ods.2 a 3 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť"), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

25. Matka neoznačila svoje podanie zo dňa 4.1.2021 a jeho následné doplnenia ako návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ani ako návrh na zrušenie alebo zmenu už nariadeného neodkladného opatrenia, preto súd jej podanie považoval ako vyjadrenie vo veci samej. V záujme maloletého dieťaťa a predovšetkým vzhľadom na závery znaleckého posudku, aby sa nepredlžoval stav obmedzovania rodičovských práv matky, mal súd za to, že je potrebné, aby súd okamžite konal, a preto súd v súlade s § 360 ods.1 CMP aj bez návrhu nariadil toto neodkladné opatrenie.

26. V danej veci bolo uznesením tunajšieho súdu zo dňa 29.1.2019 č.k. 34P/2/2019-41 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 16.5.2019 č.k. 5CoP/21/2019-112 nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá E. ponechaná v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky dieťaťa a matke bolo nariadené platiť na výživu maloletej mesačne sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované dieťa na účet ÚPSVaR F.. Dôvodom jeho nariadenia boli závažné okolnosti uvádzané v návrhu, pre ktoré mal súd vážne pochybnosti o schopnosti matky riadne sa starať o maloletú, a to z dôvodu podozrenia na duševnú poruchu matky, pre ktorú si pravdepodobne matka neuvedomuje zodpovednosť za starostlivosť o dcéru a súd mal za to, že pod vplyvom duševnej poruchy vytvára matka nebezpečné situácie, v ktorých môže dôjsť k ohrozeniu života maloletej, čo bolo krátko po nedobrovoľnej hospitalizácii matky v nemocnici na psychiatrickom oddelení po tom, ako mala matka dieťaťa podľa vyjadrenia starej matky dieťaťa pristúpiť k otvorenému oknu s maloletou v náručí, čím u starej matky vyvolala obavu, že s maloletou vyskočí z okna. Matka dieťaťa uvedené tvrdenie starej matky popierala a vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria.

27. Zo znaleckého posudku vyplynulo, že matka dieťaťa netrpí duševnou chorobou (vážnou duševnou poruchou v pravom slova zmysle), jej osobnosť je len abnormne štrukturovaná s paranoidnými rysmi (tzv. paranoidná porucha osobnosti), ale netrpí duševnou chorobou, jej rodičovský pud je rozvinutý, neporušený a z forézne - psychiatrického hľadiska je matka schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a nie je nebezpečná pre maloleté dieťa, nemá samovražedné sklony, ani chorobne podmienené agresívne sklony voči maloletému dieťaťu. Dokonca paranoidná porucha osobnosti nie je podkladom pre nedobrovoľný pobyt na psychiatrickom oddelení (čo sa týka nedobrovoľnej hospitalizácie matky od 28.12.2018 do 15.1.2019, ktoré diagnostikovanie malo byť podkladom pre ukončenie nedobrovoľnej hospitalizácie). Taktiež z psychologickkej správy klinického psychológa D. et G. K. R. zo dňa XX.X.XXXX vyplynulo, že z hľadiska psychopatológie nevidia dôvod na odobratie dieťaťa zo starostlivosti matky.

XX. Teda napriek vyjadreniam starej matky dieťaťa možno konštatovať, že dôvody, pre ktoré bolo nariadené neodkladné opatrenie o ponechaní maloletého dieťaťa v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a bol upravený len styk matky s maloletou v prítomnosti starej matky odpadli, keďže bolo znaleckým dokazovaním znalcom z odboru psychiatria preukázané, že matka dieťaťa netrpí duševnou chorobou, je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a nie je nebezpečná pre maloleté dieťa. Rovnako klinický psychológ nevidí dôvod na odobratie dieťaťa zo starostlivosti matky. Matka dieťaťa žiadala o vrátenie dieťaťa do jej starostlivosti. Bolo zistené, že matka má zabezpečené riadne bývanie. Preto mal súd za to, že doterajšia úprava rodičovských práv matky k maloletej, kedy je maloletá dočasne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a je len veľmi úzko upravený styk matky s maloletou nezodpovedá zistenému skutkovému stavu. Aj psychiatrickým aj psychologickým vyšetrením matky bolo zistené, že obava z duševnej poruchy matky, pre ktorú sa matka javila ako nebezpečná pre dieťa, nie je daná, preto mal súd za to, že je potrebné zmeniť doterajšieho súdne rozhodnutia obmedzujúce rodičovské práva matky. Okamžité zrušenie nariadeného neodkladného opatrenia, ktorým bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, čo by znamenalo okamžitý návrat dieťaťa k matke, by podľa názoru súdu znamenalo pre dieťa veľmi silný zásah do jeho života, citového a psychického prežívania a súd mal za to, že v záujme dieťaťa je postupný prechod maloletej z náhradnej starostlivosti starej matky do starostlivosti matky. Teda, aby dieťaťu nebolo vystavené okamžite tak závažnej zmene, ktorú by nemuselo dostatočne spracovať, a aby si postupne zvyklo na domácnosť matky. Takýto postupný opätovný kontakt matky s maloletou a s postupným preberaním rodičovských kompetencií odporučil aj klinický psychológ (č.l.334). Ako vyplynulo zo správy KO (č.l.421), na takomto rozšírení styku matky s maloletou na celé víkendy od piatku do pondelka sa dohodla aj matka a stará matka dieťaťa a takáto rozšírená úprava styku sa aj začala realizovať. Aby nedochádzalo k nevhodnému dohadovaniu a k nevhodným stretom medzi matkou a starou matkou, mal súd za to, že je potrebné nové vzťahy medzi účastníkmi konania aj súdne upraviť. Preto súd rozhodol tak, že zatiaľ ešte z vyššie uvedených dôvodov nezrušil nariadené neodkladné

opatrenie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ale podstatným spôsobom rozšíril styk matky s maloletou, čím zmenil predchádzajúce neodkladné opatrenie o úprave styku, aby návrat dieťaťa do starostlivosti matky bol postupný a prirodzený. Aby sa eliminovali prípadné nevhodné strety medzi matkou a starou matkou, miesto preberania a odovzdávania dieťaťa súd upravil na školské zariadenie dieťaťa, pričom ponechal účastníkom možnosť dohody medzi nimi ohľadom odovzdávania dieťaťa. Preto súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovvej časti uznesenia. Takýmto spôsobom bude tiež možné posúdiť, ako matka zvláda starostlivosť o maloletého dieťa a proces adaptácie dieťaťa na prostredie u matky.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne (v štyroch vyhotoveniach) (§ 357 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie v zmysle § 365 ods.1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením (§ 332 ods. 1 CSP).

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom (§ 371 ods. 1 CMP).